

KIADÓ HIVATAL:

Szikes Antal könyvnyomdájára, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

Nyilttérben egy sor közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutanyon áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre . . . 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr

SZEKESZTŐSÉG:

Beliczey-ut 4. szám
hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem
adatnak vissza

Hivatalos közlemények.

8395 Szarvas nagyközség előjárótól.
III. 1897

Hirdetmény.

Közhírré tételik, hogy a folyó évi cs. és kir. közhadseregbeli ellenőrzési szemle f. évi október hó 14, 15, 16, és 17-ik napján fog megejtetni Szarvas községháza udvarában a következő beosztással:

Okt. hó 14-én szarvasi 1887—1889 évbellek.
„ „ 15 „ „ 1890—1892 „
„ „ 16 „ „ 1893—1896 „
„ „ 17 „ az összesek Öcsöd, Kondoros és Szentandrásról.

A szemle mindenkor reggeli 8 órakor veszi kezdetét.

Az utóellenőrzési szemle Csabán Okt. hó 17-én fog tartatni.

Szarvas, 1897 szept. 18.

Az előjárók nevében:
SALACZ JÓZSEF;
jegyző.

Arlejtési hirdetmény.

Az 1897. évi I. t.-cz. alapján Szarvas községben felállított marha só áruada lemondás folytán üresedésbe jöven, ezen marha só áruadának nyilvános pályázat útján írásbeli ajánlatok beadása mellett való betöltése iránt f. évi október 30-án d. e. 10 órakor a m. kir. gyulai pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében tárgyalás fog tartatni.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen só áruadát elnyerni óhajtják, ajánlataikat legkésőbb folyó évi október hó 30-án d. e. 9 óráig a

gyulai m. kir. pénzügyigazgatóság főnöke vagy helyettesénél nyujtsák be. Feltételek a község 1-ső jegyzői irodájába tudhatók meg.

Szarvason, 1897. szeptember 16.

Az előjárók nevében:
DANCS,
első jegyző

5484 sz. honvédelmi miniszteri rendelethez.
1894

Hirdetmény

a népfelkelés jelentkezéséről.

Az 1893 évi XXXVII t.-cz. alapján mind azon katonailag kiképzett népfelkelésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a hadtengerészetben, a honvédségben, ezek póttartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képezettek, kik népfelkelési (rózsaszínű) ajánlati lappal el vannak látva, f. évi

október hó 23-án 1863. 1864. évben születtek és ifjabbak,
október hó 24-én 1861. 1862. évben születtek,
„ hó 25-én 1859. 1860. évben születtek,
„ hó 26-án 1855, 56, 57 és 58 évben születtek mindennap a megfelelő évfolyambeli Szarvason tartózkodó idegenek a városházán személyesen megjelenni vagy írásban jelentkezni tartoznak.

Az írásbeli jelentkezéshez minden községi előjáróságnál ingyen jelentkező lap kapható, melynek kitöltésére és egyéb kezelésére nézve a községi előjáróság és a jelentkező lapra nyomtatott figyelmeztetés nyujt felvilágosítást.

A személyes jelentkezéshez az utolsó katonai okmány (végelbocsájtó levél, kilépti bizo-

nyítvány, ajánlati lap) elhozandó az írásbeli jelentkezéshez pedig csatolandó,

Az itt tartózkodó de (Ausztriában) a birsdalmi tanácsban képviselt tartományokban és királyságokban honos népfelkelők hasonló minőségben és módzatok között tartoznak jelentkezni mint magyar honosok.

A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 2—5 egész 100 firtig terjedhető pénzbüntetéssel, esetleg megfelelő szabadságvesztéssel büntetetik

Kelt Szarvason, 1897. augusztus hó 25-én.
Az előjáróság.

8177 ikt. Szarvas község előjárótól
III. 1897.

Hirdetmény.

Közhírré tételik, hogy a folyó évi honvéd ellenőrzési szemle a folyó évi október hó 7, 8, 9, 10 és 11 napján fog megejtetni Szarvas községháza udvarán a következő beosztással: Okt. hó 7-én a szt.-andrásiak és az öcsödiek mind „ „ 8-án a Szarvasiak 1885. évfolyambellek és a kondorosiak mind „ „ 9-én szarvasiak 1886. évfolyambellek „ „ 10-én a szarvasi 1887.—1891. évbellek „ „ 11-én a szarvasi 1892.—1896. évbellek és az idegenek.

A szemle mindenkor reggeli 8 órakor veszi kezdetét.

Az utószemle Gyulán a f. évi november hó 25 és 26-ik napjain fog megtartatni.

Szarvas, 1897. szept. 11.

Az előjárók nevében
SALACZ JÓZSEF,
jegyző.

TÁRCZA.

K it a s z i t v a.

Irta: Ács Endre.

Ott volt a kisváros valamennyi előkelősége: minden szép asszony és leány, s tomboltak hajnalig.

Az athléták bálja kitűnően sikerültek volt mondható, melyről a kisváros lapja a nemes hevület elragadtatásában mondá: „a hölgyek csinos koszorúja kedélyünkre egy jól megírt költemény hatását tette.“
S a lapocskáknak igaza volt.

A hölgyek díszes sorából kivált egy kaczer, feketeszemű, imádni való bájos özvegyasszony, kinek lovagja ez estén neki bemutatott csinos gyerek a fővárosból pár nap előtt ideszakadt jegyző, Radó Pali volt.

Mi végzetes találkozás!

Megismerkedtek, — megszerették egymást és — a sors játékát már itt hibázta el, mit úz bekötött szemmel, buta tudatlanságával az emberekkel.

Zalárdyné, a szép özvegy csupán a mai est vigalmáért hagyta el csöndes kastélyát, mely nagy kiterjedésű birtokain künn, messze a várostól, bizalmas meghitt magányosságban volt.

A nő csinos, nem, — elragadó, észbontó szép volt.

Pali, szerény, de édes kötelességet teljesített, midőn az özvegy engedélyére magányában felkereste őt. Mily elragadó harmónia!

Itt a hegyoldalon hódította erdőség, — amott hótarkata rétek, odább egy zuzmarás pagony, majd a kastély kertjeinek pompás fáival a havas hegylánézolat mint szingazdag háttér közepett, mind oly változatos, a szemre oly jól ható kecses pompájában, hogy a beteg üdülve lélegzett föl, — s haladt tovább, a haldokló tápot nyert egy újabb életre, Pál pedig szilárduló szerelmet a kastély bájos asszonya iránt.

Maga a festői vidék felüdíté a vándort, szent tüzet gyujt az elfáradt szivekben is.

Igen, annak, ki e tájat csak meglátta, szerelmesnek kell itt lennie.

Imádni Istent nagy alkotásaiban tanuljuk meg, azonban elfeledve az istenit, alkotásait kezdjük imádni — s ez a bálvány.

Radó Oái is előbb az istenre gondolt, azonban a kastély ösdi sötét társalgójába lépven, az őt othonias egyszerű öltözetben fogadó isteni alkotás mesterműve egy csodaszép hölgy lábai elé rakta le imádatát.

Minél öregebb a mesterember, annál pompásabb dolgokat hoz létre, ilyen az isten is, ki minél inkább érzi a századok terhét vállain, annál inkább remekel a fin de siècle szépséges hölgyei megeremtelésében.

Zalárdyné így, otthonias egyszerűségben, menten a sok bál harcotól, még elragadóbb volt.

Tömött hosszú haja befonva fekiúdt vállairól ölébe, sötét szemei pajkosan ragyogtak, mint esősepp a tavaszi napsugárban.

Pali félig elkábultan a mestermű látásától, bámulva meg a fiatal asszonyt, kinek dévaj bár, de szüzi tekintetű szemei nem árulták volna el, hogy egy férfi oldalán tíz évig volt, a gyönyörökét megismert, három gyermeknek életet adott asszonyt, nem, inkább egy nyilni kész rózsabimbót.

Ajkának csókjai nem valának gyűjték, perzselők, mint kéjszomjas asszonyokéi, inkább mint utasnak a csermely tiszta vize, mint fonyadt virágnak a nyáresti harmat, úgy e csökök a szerelmesnek éltetők, s ez ajkak imádatok, csókcsók.

Örök hűséget esküdtek.

Paliból jó, gondos férj lett, ki ugy felesége, mint mostoha gyermekeire igen nagy gondot fordított.

Elhagyta hivatalát s felesége birtokait tartotta szemmel, így napról-napra egy sohasem érzett kéjes gyönyör bilincselte őket egymáshoz.

Évek mulva ép oly szeretettel, ép oly imádatlall csüngöttek egymáson, mint a lakodalmi éjszakán . . . . . oly tiszta szerelemmel, hogy nem gondoltak a jövővel, a „má“-nak éltek, nem gondoltak arra, vajjon hogy meghal . . . . . oh, észjárásuk ily ferde utakra nem is

Fenyegető inség.

Gazdasági politikánk, melynek talán legfőbb végcélja eddig a kivitel fejlesztése volt, a gabonatermés-viszonyok alakulása következtében most új feladat előtt áll; nagy és fontoságában mérhetetlen feladat előtt, melyet lezetlenül és őszintén így lehet kifejezni: a z o r s z á g m e g ó v á s a a z é h i n s é g t ő l.

Bármily kellemetlenül és fájón hangozzék is ez a kijelentés, meg kell barátkozni vele. A kormány pedig, akármennyire újnak, szokatlannak és az eddigi irányzatokkal ellentétesnek tessék a dolog, kell hogy haladéktalanul számot vessen a feladat jelentőségével, igen nagy nehézségeivel és lehetőleg mielőbb megkezdje a maga akcióját, mellyel a szó szoros értelmében kenyeret kell szereznie a lakosságnak.

Mert, hogy tényleg és valóságban erről van szó, azzal tisztában kell lennünk s akik ezt mindaddig ridegen tagadják, fejtlenül rosszul számítanak. A számokat és körülményeket lelkiismeretesen egybevetve — s holl kellene nagyobb lelkiismeretesség, mint épp ebben a kérdésben? — nem is nagy nehézséggel meggyőződhetünk arról, hogy M a g y a r o r s z á g t e r m é s e m é g a b e l s ő f o g y a s z t á s f e d e z é s é r e s e m e l é g s é g e s.

Nézzük csak meg az ugynevezett kenyérmagvak adatait. Átlagos termésünket buzában 38 millió métermázsa, rozsban 14 millió métermázsa véve az idei termés a maga 24 $\frac{1}{2}$ millió métermázsa buzájával és 8·9 millió métermázsa rozsmennyiségével hivatalosan is konstatált 13 $\frac{1}{2}$ millió métermázsa buza és 4 $\frac{1}{2}$ millió métermázsa rozs hiányát produkálta az előző évekkel szemben. Ha már most meg akarjuk tudni, hogy ez az óriási hiány mennyire vág bele a gabona-terményeinkkel folytatott nemzeti gazdálkodásunkba, illetőleg, hogy e gazdálkodásunk csak egyik fő részét: a kivitel érinti-e, avagy részt út a fogyasztás testén is, úgy a következő kombinációra van szükség: Kivitelünk buzából (belefoglalva a liszt-kivitel is) évenként 12—13 millió métermázsa szokott lenni s minthogy ez idén a hiány 13 $\frac{1}{2}$ millió métermázsa, még az esetre is, ha egy szem buzánk sem megy ki az országból, $\frac{1}{2}$ —1 millió métermázsa buza hiányzik a lakosság rendes élelméhez. A rozsnál még sokkal kedvezőtlenebb a helyzet: 2 milliónyi átlagos

kiviteli mennyiséggel szemben a terméshiány 4 $\frac{1}{2}$ milliónyi, s így itt 2 $\frac{1}{2}$ millió métermázsa hiányzik a fogyasztáshoz. Együttvéve tehát már magában a termés-eredményben minimális számításal 2 millió métermázsa gabona hiányzik népünk élelméhez, ami az egész szükségletnek közel tíz százaléka.

Ez már magában véve azt jelentené, hogy népünknek egy tizedrésze élelem nélkül marad, illetőleg az ország minden egyes lakosa tartozik fogyasztását tíz százalékkal megszorítani. Ámde mivel erre az utóbbi esetre a vagyoneeloszlás nagy különbözőségei következtében nem számíthatunk, kényszerűleg elő kell készülnünk az első esetre, hogy t. i. az ország szegényebb vidékein, avagy a vagyontalan néposztályokban inség fog kitörni. S kétségkívül optimizmus volna az a felfogás, hogy az inség belül fog maradni a fentebbiek szerint megállapított átlagos tizszázalékon. Egyrészt azért, mivel a belfogyasztásra is elégtelen termés dacára mégis és máris megindult a gabonakivitel, másrészt pedig, mert a k é t s z e r e s r e e m e l k e d e t t g a b o n a r a k é p e n f e l é n y i r e s z á l l i t o t t á k l e a l a k o s s á g v á s á r l ó k é p e s s é g é t.

Hogy ez a hármasszorító-gyűrű: a termés-hiány növekedése, ennek nyomán a gabonások emelkedése s mindkettőnek következtében a megélhetés már-már tűrhetetlen bajainak további szaporodása mivé alakítja a viszonyokat és hova sodorja az országot, ezt belátni nem lehet csupán elképzelni. S aki belemerül a közeli jövőnek ebbe a képzetébe, az gondterhelten néz a következők elé, mert általános inséget lát fenyegetően közeledni. . .

Ily körülmények között a helyzet alapos vizsgálata és a teendők gondos megállapítása a legelső feladat. El kell magunkat határozni a nagy arányú és sürgős akciók egész sorozatára, amelynek együttes végső célja a fenyegető veszedelem elhárítása.

Az inség természete az, hogy nemcsak a legközvetlenebbül érdekelt néposztályokat sújtja, hanem következeiseiben erősen kihát a többi osztályok viszonyaira, az egész ország iparára kereskedelmére, forgalmára, közéletére, sőt az állam háztartására is tehát a nemzeti élet minden tényezője érdekelve van benne. Ennek megfelelően az összes tényezőknek egyaránt fontos érdeke az inség elhárítása s valamenyinek egyesülnie kell az erre irányuló mun-

kában, cselekvésben és áldozatkészségben. Nem osztályérdekről van itt szó, hanem elsőrendű érdekéről az egész országnak.

Erre az alapra támaszkodva kell az intézkedéseknek megtörténniök. A mit tenni akarunk, annak az egész országra kiterjedően kell végrehajtatnia s nem szabad tartózkodni attól, hogy az ország lakosságának összegét igénybe vegye. S mivel a gabonatermés és értékesítés viszonyaiban van az egész bajnak eredete, ugyancsak itt kell legelső sorban megkísérteni az orvoslást. Nyilvánvalónak tartjuk, hogy a gabonahiány súlyos csapását már magában sem bírjuk elviselni, míg viszont a gabonakivitel tetemesen rontja a helyzetet. A mikor nem futja ki a kenyérünk, minden levágott karéj az éhinség mesterséges növelése. Minden egyes métermázsa exportált búza avagy liszt hasonlíthatatlanul nagyobb mértékben növeli bajainkat, mint a mennyi hasznot eredményez.

Tisztában lévén mindezekkel, a leghatározottabban állítjuk, hogy az esetre, ha tényleg megindul nálunk a gabona-kivitel — bármily szerény mértékben is, — ennek hatását a télen vagy tavasszal általános inségben fogjuk megérezni. Ezért a leghatározottabban szükségesnek tartjuk, hogy az ország belfogyasztása részére legalább az a szűkes termés-mennyiség biztosítsassék, mely most még magtárainkban van, melyet azonban a pillanatnyi érdekekért küzdő nemzetközi kereskedelem nagyon hamar határainkon túl vihet. Szóval: e l k e l l r e n d e l n i a g a b o n a k i v i t e l i t i l a l m a t.

Kimondottuk ezt a szót, bárha tudjuk, hogy első pillanatra nagy megütközést kelthet. De aki a tényleges helyzettel számol s a jövőről gondoskodni óhajt, az igazat ad nekünk. Elvégre is a mit meg tehetünk négy év előtt állattenyésztésünk érdekében a takarmánykiviteli tilalommal, legalább is ugyanannyi gondoskodással tartozunk magunk iránt. Pedig ezúttal egyszerűen megélhetésről van szó.

Darányi Ignác dr. földmivélsügyi miniszter sikeresen elnyomta az arató-sztrájkot s ezzel megakadályozta hogy learatatlanul maradjon Magyarország termése. Ámde mi haszna, ha most az annyi küzdelmek között betakarított búzát elviszi tőlünk az éhes Európa. Ugy éhinség következett volna be; most is ez tenyegget. Amit akkor merész intézkedésekkel elhárítani kötelesség volt, most ugyanez a feladat vár megoldásra.

Képviselési közgyűlés.

Folyó hó 15-én d. u. 3 órakor a képviselő testület közgyűlést tartott, melynek lefolyásáról a következőkben számolunk be.

Első tárgy az Ó Körös mentén levő, eddig a község által művelt növedék földeket a képviselő testület a partbirtokosoknak, mint jogos tulajdonosnak átadni rendelte.

A képviselő testület a honvéd nevelő és tisztképző intézet javára teendő 200 frtos alapítvány ügyében határozatképes nem volt, s így ezen ügy érdemleges tárgyalása újabb 30 nap utánra tűzött ki.

A folyó évi szüret megkezdésének napját a képviselőlet folyó hó 30-ára tűzte ki. Minden szőlő tulajdonos szüretelésének napját előlegesen a fogyasztási adó hivatalban bejelenteni kötelessé hol erről bejelentési bárczát kap. A behozatali utakon számbavételi bizottságok nem fognak ez idén alkalmaztatni, mert a szőlő termés oly csekély, hogy ez nem fizetné ki magát, hanem mindenki köteles szüretelésének napjától számított 8 napon belül termett must mennyiségét a fogyasztási adó hivatalban bejelenteni, mire a nevezett hivatalnak közegei a termelő lakásán fogja a termelt must mennyiségét számba venni, magától értetődik, — hogy a ki

mert eltévedni, s boldogságukat Pali mostoháinak szeretnének magatartása sem volt képes megingatni.

Midőn azt hitték, hogy az évek serlegét félig sem hörpintették ki, a szép asszony, a jó feleség, meglehet, kiitta azt, — meghalt.

Pál vakká sirta szeméit.

Ezután jöttek a prózai, a rideg napok, a nagy vagyonnak gazdát kellett adni, s a szerelem-buta férfi azon keserű valóságra ébredt, hogy neki semmije sincs már.

Vagyon, kincse, mit mindenek fölé helyezett, ott fekszik a föld néma lakói között.

A törvény értelmében az egész birtokot Pál mostoha gyermekei kapják, mely fiuk az apát, felnevelőit tékozlással, pazarlással vádolták.

Már rég sejtette, hogy fia nem szeretik; de azt, hogy kidobják, eltagadják, — nem!

Keserű szemrehányással nézett a három fiura, kiket ő nevelt, kiknek azon vagyonnak, melyből őt kidobják — egybentartásáról, gyarapításáról ő gondoskodott.

Joga lett volna abból a vagyonból, melyet ő kezelt, melyre ő ügyelt, részt követelni, azonban sokkal nagyobb büntetést, semhogya ezekkel az istentagadókkal cizivódna, — s nemes nyugodtsággal távozott.

Nemes szívét nagyon lealacsonyítá, s csak felszakítaná irt kereső szívének sebeit.

Nyugalomra van szüksége; de hol leljen megnyugvást, beteg lelke gyógyulást?

Ott van az utczán, nemcsak vagyon, de a mindennapi kenyér nélkül. Addig míg fiatal volt, szivta ma

dolt a jövőre.

Hát ez az ára a pár évi boldogságnak, hogy most koldulni mehét? vagy kezdje ott, hol ez előtt húsz évvel elhagyta.

A rossz nyelvek, midőn Pali Zalárdynét elvette azt sugták, hogy ügyesen, jól számított, s váltig bizonyították, hogy nem szerelmi házasság.

Nagyon meglátszik, mennyire jól számított; — haza menne, ha volna otthona, haza, ha a büszkesége engedné; s talán kegy gyanánt megis engednék, hogy velük egy asztalnál egyék, igen, hogy éhségét csillapítsa, s akkor gunyos kacaj közt vernék ki tán a vak éjszakába.

És ha nem is üznék el, ha meg is engednék neki hogy valamelyik cselédszobában kipihenje tört testét, szegényében a föld alá kellene bujni, hogy ezektől kegyet élvezett, s miért tegye ezt? azért, hogy éljen? hogy éljen megalázott lélekkel, lakáj módra lesván kegyes jöltevőinek barátságos tekintetét? hogy ezélja legyen az utczahad gunyos kacajának? — Soh'se élt önmagának! csak annak kit a földön már nem kereshet. . . .

„Eh, mit, — gyógyulást, — gyógyulást!“ kiáltá magában. . . .

Szilárd léptekkel haladt ki a városból, a kastély felé, végig jártatá szeméit a gyönyörű tájon, — most nem tűnik oly szépnek, elragadónak, mint akkor — hja, befutott pálya keserű mult, s a magas partu Duna felé vette útját. . . .

őhajt szeptember 30-án szüretelni, azt megteheti, de a szüretelés napját a később szüretelők is tartoznak a fogyasztási adó hivatalban bejelenteni.

Az „Árpád“ vendéglő felülvizsgálatának eredményéről szóló bizottsági jelentést a képviselő egyhangulag tudomásul vette.

Tárgyaltattott békésvármegye törvényhatósági bizottságának 286—97. számú határozata, melynek értelmében a rendőrség fizetésére vonatkozó érvényben levő községi szabályrendelet módosítandó lenne. A képviselő ezen átiratra kijelentette, hogy autonóm jogainak tudatában nem tartja időszerűnek a kérdésben levő szabályrendelet módosítását.

A régi vásártérnek házhelyekül való kiosztását és eladását a képviselő testület elvben elfogadta, még pedig oly formán, hogy hat előkelőbb helyen 300 négyszögletes teleknek a kikiáltási ára 500 frt a többi sarok telkek 400 frt, a közbeeső telkeknek pedig 300 frt kikiáltási árban fognak áruba bocsájtani. A vételár 10 évi egyenlő részletben is törleszthető 6% kamattal.

Határozalba ment tovább, hogy a piac-téren Buk Adolf által bérelt terület 1898. évi szent Mihály napjától fogva újabb 6 évre bérbeadandó, oly kikötéssel, hogy ott italmérés folytatható nem lesz.

A képviselő testület az elhagyott régi endrői útból nyert területek eladását elvben elfogadta, ezen ügyben azonban az érdemleges tárgyalás csak 30 nap múlva lesz megtartható.

Ezekén kívül még több apróbb tárgy nyert elintézését, mire a közgyűlés véget ért.

Ujdonságok.

— **Iskolaszéki gyűlés.** Községi iskolaszékünk az elmúlt héten két gyűlést is tartott a azok lefolyásáról a következőkben értesítjük olvasóinkat: Kutlik Endre főgymn. tanár s a volt iskolaszéknek elnöke jelenti, hogy a községi képviselő testület 1897. évi augusztus 12-én tartott közgyűlése jegyzőkönyvének átküldött kivonata értelmében a képviselő testület az iskolaszéki elnöknek 1896—97 tanév eredményéről szóló jelentését nemkülönben az isk. sz. elnökének és tagjainak lemondását tudomásul vette, egyúttal a gyűlésre meghívottakat 1897. szeptember 1-től 1900. év augusztus hó végéig terjedő 3 évi időszakra iskolaszéki tagokul megválasztotta. A midőn jelentését tudomásul venni kéri, amennyiben forma hiba történt, hogy a képviselő testület választotta meg az elnököt, holott ez az iskolaszék joga, felhívja egyúttal az iskolaszék tagjait, hogy kebelükből elnököt választani szíveskedjenek. Az iskolaszék ismerve Kutlik Endre főgymn. tanár és iskolaszéki elnöknek az iskolák ügye iránti élénk érdeklődését, önzetlen fáradozását, az iskolaszék ügyeinek tapintatos vezetését, egyhangulag felkéri az isksz. elnökség elfogadására. Kutlik Endre a feljelle irányult bizalmat megköszönve az elnökséget elfogadja. Liska János, Veles Tamás, Blaskó János, Janurik Pál, Opauszky István, Salacz József, újonnan beválasztott iskolaszéki tagok leteszik a szokásos hivatalos esküt. Az iskolaszék jegyzője Molnár János iskolaszéki tag választatott meg. Gondnokul Veles Tamás községi esküdt s iskolaszéki tag lett megválasztva s Moravcsik József volt gondnoknak eddigi önzetlen fáradozásáért az iskolaszék jegyzőkönyvileg is köszönetet szavazott. Az iskolaszék kibővítésére tagokul beválasztottak: Haviár Dánielné, Kutlik Endréné Özv. Pokományi Sándorné, Kácsér Vilmosné, Moravcsik Józsefné, Bretz Berta úrhölgyek. Az óvónők felhívták, hogy egy képviselőt válasszanak magok közül az iskolaszékbe s hogy az országos tanítói nyugdíjintézetbe belépni kötelességüknek ismerjék. Az első kerületi óvoda dajkájának abbéli kérelmére, hogy az óvoda épületben levő dajkalakást élvezhesse, az iskolaszék, miután a dajkának az óvodai épületben való folytonos tartózkodását magokra az óvodásokra nézve nélkülözhetlennek tartja, miután a dajkalakás eddig is csak a dajka által használtatott s azt más célra használni, vagy elfoglalni nem tartja megengedhetőnek, amennyiben arról értesült, hogy az első kerületi óvónő — habár neki külön óvónői lakás bocsájtott csak rendelkezésre — a dajkalakását saját használatra foglalta el, azon felhívással, hogy az óvónő a dajkalakást 1897. október 1-ig a

dajka rendelkezésére bocsássa, egyúttal határozattal, miszerint az iskolaszék egyáltalán nem fogja megengedni, hogy a dajka és az óvónő között a lakást illetőleg bármilyen megegyezés is létre jöjjön mint legutóbb. Az óvónő e határozatra kérvényt nyújtott be, hogy e tanévre hagyassék meg neki a dajka lakás is, de az iskolaszék újból megmaradt határozatánál. Az elnök az óvodák felszereléséről és épületeiről jelentést tett s jelentése alapján az előjáróság jegyzőkönyvileg felkérte, hogy a hiányokat pótolja s a szükséges intézkedések végrehajtásáról gondoskodjék. Az ismétlődő iskolák tantestülete ugyanazokból lett megalakítva a kik tavaly is működtek. Tanév kezdete a belső iskolákban október 1. Külsőkben november 1.

— **Templom átvétel.** Az ev. új templomot szept. 16-án vette át a bizottság szakértői vizsgálat után Popják György építkezési vállalkozótól. A vizsgálatnál jelen volt Haviár Lajos kir. főmérnök, valamint a templom tervezője Francsek építész is.

— **Tanítói állás.** A kondorosi ev. egyház egyik tanítói állása megüresedvén az most betöltendő. A tanító fizetése: 40 mm. buza, 200 frt, 1 öl tüzi fa, 6 kocsi fűtő szalma, stóla és szabad lakás. Ezen felül kap a tanító az ismétlődők egyik részének oktatásáért a község pénztárából 50 frtot. Az állás október elején elfoglalandó.

— **Felülvizetés.** A szarvasi önk. tűzoltó-egylet fennállásának ötödik évfordulóján rendezett táncmulatságra utólag felülvizettek Nagymlyts Csák y Albin úr 50 frtot, Dr. Salacz Oszkár 3 frtot. Fogadják a nemeselekű adakozók az egylet hálás köszönetét. M a y o r pénztárnok.

— **Kiküldöttek.** A bányakerületi közgyűlésre a békési ev. egyházmegyéből kiküldettek: Plaesko István szarvasi, — Csermák Kálmán tótkomlói lelkészek — megbízó levéllel; Okályi Adolf és Zvarinyi János jkvi kivonattal, a világiak közül Haviár Lajos és Dr. Bikádi Antal megbízó levéllel, Dr. Kresmárik János és Torkos Kálmán jkvi kivonattal.

— **Jegyzőkönyv hitelesítés.** A békési egyházmegye augusztus 31-iki kondorosi közgyűlésének jegyzőkönyvét szeptember 14-én hitelesítette Orosházán a kiküldött bizottság.

— **Választás.** A helybeli társulati polgári leányiskola folyó év szeptember 14-én tartott közgyűlésén egyhangulag M a r g ó c s y Gyulát választotta meg az intézet igazgatójává.

— **Leszakadt álvány.** A volt „Sas“ épület átalakítási munkálatainál folyó hó 16-án délután könnyen szerencsetelenséggé válható eset fordult elő, ugyanis midőn a munkások a délutáni munkába fogtak, egy álvány alatt a tartó gerenda eltört, s az egész álvány a rajta dolgozó 5 munkással együtt lezuhant oly szerencsésen azonban, hogy a munkásoknak az ijedségen kívül — egy csekélyke horzsolást leszámítva — semmi komolyabb bajuk nem történt.

— **Telefon építés.** Szarvastól — Gyuláig az új bronz vezeték felrakását csütörtökön kezdték meg városunkban, s mintegy 3 hét alatt ez már a forgalomnak is át lesz adható. E huzal által el lesz érve az, hogy Szarvasról is lehetséges lesz Gyulával szükség esetén beszélni, s nem kell órák hosszúig várakozni, míg Orosháza, vagy Csaba mentén, — ahol jóval több az előfizetők száma, mint nálunk — a vonal szabad, s nincs elfoglalva.

— **Eltűnt leány.** Janurik András szarvasi lakos Anna nevű leánya f. hó 11-én szülei házából — ismeretlen okból eltávozott, s azóta elő nem került. A kétségbeesett szülők keresik mindenfelé, s attól tartanak, hogy a Körösbe ölte magát, mivel egy idő óta nagyon komor, s hallgatagul viselte magát.

— **A pálinka áldozata.** Kondoroson f. hó 16-án Zulek Józsefné, Mihály nevű 4 éves gyermekét pálinkáért küldötte, a kis fiú haza felé menet a pálinkából 1 1/2 deczit megivott; lerészegedve ért haza, ahol azonnal lefeküdt, s oly rosszul lett, hogy orvost kellett hívni a gyermekhez, azonban az orvos sem segíthetett a gyermeknek, mert az alkohol mérgezés következtében szörnyű kínok között elhalt.

Színház.

A mai előadással bezáródik előtűnk a folyó színházi szezon s visszatér működő társulatunk székelyre, Szegedre. Nem akarjuk a búcsúnak napját az előadások bírálatával, talán kesernyés igazságok megmondásával megzavarni, de talán némi általános s mindkettőnk — közönséget és színészeket — egyaránt érdeklő tényekre szabad lesz egész röviden utalnunk, Tagadhatatlan, hogy közönségünk nem látogatta úgy ez idén az előadásokat, mint azt előző években tette. Okát ne keressük messze, a meg nem felelő helyiségnek szelvényberletek bevonásának s talán annak lehet az tulajdonitánunk, hogy néha-néha meglehetősen egyhangu műsorban volt részünk. Ha mind-ezen segítve lesz, azt hisszük, hogy visszatér a régebbi

érdeklődés, melyet intelligenciánk a színészek iránt mindig mutatott. Hogy azonban ez így legyen, tennie kell a városnak, s tennie a színházgátnak. A városnak különösen azzal, hogy rajta lesz az új aréna felépítésén, melybe élvezni, ne szenvedni járhatson el a közönség. — Makó L. pedig, ki jeles társulatával ügyis igyekezett kielégíteni a közönség kívánalmait, bizonyára figyelembe veendő a még hátralevő kívánalmunkat s hisszük, hogy jobb jövő reményében el fog hozzánk látogatni ezután is. Midőn tehát most, a búcsúnak napján meleg „Isten hozzád“-ot mondunk [az igazgatónak és társulatának egyaránt, ép oly meleg őszinteséggel kiálltjuk felé: a viszontlátásra!

Alább közöljük a lefolyt hét változatos műsorát.

S z o m b a t o n, szept. 11-én a „Kék asszony“ szerzőjének bohókás operettje került színre, a „Tiszt urak a zárdában“, közepes közönség előtt. A czimszerpet Stoll Károly és Juhász Sándor adta, R. Réthy Laura a nála megszokott művészettel alakította Luixt míg Mari szerepe a kezdő, de sokat ígérő Abonyi Teréz kezében volt. Meglátott ugyan ez utóbbin az első fel-lépés zavara, de a percekkel fogyó elfoglaltság lassan-ként egy szépen csengő, bár nem nagy terjedelműnek látszó hangnak adott helyett, mely egyik énekszám után őszinte tapsra ragadta a közönséget. A jóakaró Bridén abbét Krémer Jenő alakította sikerrel.

H é t f ő n „Romeo és Julia“ adatott túltömött ház előtt, a milyent eddig nem igen volt alkalmunk látni. Az élénk látogatás R. Balogh Etelnek szólt, kit ez alkalommal díszes virágkosárral leptek meg tisztelői. A bájós ünnepeket nem is volt hálátlan a meglepetésért: oly gyönyörű szavaltást, oly őrzéssel telt alakítást alig áttunk egyhamarjában, a milyent ez alkalommal nyújtott Balogh Etel. Annál kevésbé volt összehangzó játékkal a többi szereplők alakítása. Valami rendkívüli vontatottság, unottság volt észrevehető az egész előadásban, melyet nem volt képes fellendíteni Pethes Imrénének túlságos mozgékonyasága sem. Rómeót abban az alakításban, melyben Pethes szemeink elő állítá, nem volt még alkalmunk látni. Talán ez okozta azt, hogy alakítása meglehetősen hidegen hagyta a közönség nagy részét.

K e d d e n, szept. 14-én Offenbach operáját: Hoffmann meséit“ adta társulatunk, kevés nézőközönség előtt, de amely kevés néző is majdnem ott hagyta az előadást. Nem színészeink voltak okai ennek, bár pl. Stoll úr, az egyik fő-főszereplő igen időponáltnak mutatta magát, de igenis oka volt az a rémítő légyonlat, mely fagyos északi szélként csapdosott le a sok ideig türelmes nézők nyakába. Pedig ha más nem, R. Réthy Laura maga meg érdemelte volna az osztatlan és zavartalan figyelmet. Az elismert nehéz áriákat kifogástalan precizitással, bájoszenéjű hangjának művészi felhasználásával énekelte s művész egyéniségének megfelelő alakítást nyújtott. Énekszámait után (melyeknél többször kellemetlen kísérője is akadt a zúgó lámpákban) gyakran hangzott fel a megérdemelt taps.

S z e r d á n Karczag Vilmos „Lemondás“ cz. színműve, csütörtökön Straussnak „A böregé“ című operettje került színre. Ez utóbbi darab, dacára a kedvezőtlen időjárásnak, mégis elég szépszámu közönséget vonzott színházba s akik ott voltak, nem is bánták meg társadágukat. Egyöntetűbb, simább előadást nem sokat láttunk többet a lefolyt szezonban, a szereplők kivétel nélkül szépen alakítottak. De különösen kivált közülök R. Réthy Laura, ki mintegy beledőlv mutatatta magát a modern háztartás szerepébe és akinek csengő hangja a kíséretben is áthatotta az egész termet. Orlovsky herceget Abonyi Teréz mutatta be, ki ez-uttal másodsor lépett közönségünk elé s ki ez alkalommal is arról győzött meg bennünket, hogy kedves tagja lesz társulatunknak.

P é n t e k e n Moser és Schönthaunak „Hadjárat a békében“ című 5 felvonásos vígjátéka ment Mezőy Péterrel, Tárnoky Gizellával és Szakács Andorral a főszerepekben. Az őszhangzatos előadás nagyobb közönséget érdemelt volna. Tegnap, s z o m b a t o n este Krémer Jenő jutalomjátékául „A belleviliei szűz“ került színre s ez alkalomból a közönség élénk ovációban részösítette általánosan kedvelt komikusát, ki annyi derült órát szerzett számára, Krémer Jenő nem szorul különös kiemelésre, kiemeli őt a társulat tagjai közül szorgalma, tehetsége, alakítása és előadása egyaránt, melyeknek méltánylásául jóakarói jutalomjátékán nemcsak tapsal, de egyébként is adóztak.

Ma utolsó előadásul színre kerül „A geleji kis király“, mellyel elmúl egyidőre számunkra a vígság hangja, elmúl a szívet gyönyörkötető dal, hogy helyet adjon városunk egyhangúságának.

U—r.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő
SZIKES ANTA L.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Szarvas város képviselő testülete által az általános szüret megkezdésének határidejéül **folyó évi szeptember hó 30-ik napja** tüzetett ki.

A mennyiben a közönség kényelmére a felvételi kapuk mellőztetnek és ezennel megengedtetik, hogy czefrét és bormustot bármely úton is behozhassanak, felhivatnak úgy a városban, mint a tanyán lakó termelők, hogy **szüretelési szándékukat előzetesen, és pedig a szüret megkezdése előtt 24 órával** Alólirott hivatalban jelentsék be, hol erről igazolványt kapnak.

A szüret eredménye, illetve a **termett bor mennyisége azonnal, legkésőbb azonban az illető hét végéig bejelentendő.** Ezen bejelentés megtétele előtt a bor eladása tilos.

Figyelmeztetnek a felek, hogy ezen hirdetés minden pontját saját érdekükben tartsák be, mert kik ez ellen vétének, vagy általában a fogyasztási adót megrövidítik, avagy

a megrövidítés veszélyének kiteszik, a bor és hús fogyasztási adó törvények és szabályok hivatalos összeállításának 159. §-a alapján az adóösszeg négyeszeresétől nyolczszoros összegéig terjedő pénzbírsággal büntetnek.

Szarvas, 1897. szeptember hó 16 án.

SZARVAS VÁROS
fogy.- és italadó hivatala.

A Körösparton fekvő Jánovszki-féle ház, valamint a volt Laudisz-féle ház szabad kézből jutányos áron eladó.

Venni szándékozók a feltételeket Dr. Havaiár Gyula ügyvédi irodájában tudhatják meg.

Hirdetmény.

A Körös-tisza-marosi ármentesítő és belvizeszabályozó társulat árterébe és teherviselése

alá az 1884. évi LII. t.-cz. alapján ideiglenesen bevont azon katasteri földrészletek adminisztratív kirovása iránti leszámolás, melyek a műszaki ártérfejlesztés által magasabb árvízszínek alá lettek sorozva, az 1885-1889. évekről elkészülvén és felülvizsgáltatván: ezen leszámolási munkálat az 1897. évi szeptember hó 15-ik napjától november hó 15-ik napjáig terjedő közszemlére tétetett ki az illető községek közházainál.

Ezen körülményre az érdekelt földbirtokosok figyelmét hírlapok útján is ezennel felhívom, annak megjegyzésével, hogy erre vonatkozólag bővebb tájékozást a község illetve városházánál és egyéb közhelyeken is kifüggesztett „hirdetmények” úgy szintén a helyi szokás szerinti híresztelések s a közszemlére kitett leszámolási részleteknek felügyeletével megbízott előjárósági tag urak szolgáltatnak.

Szentés, 1897. szeptember hó 3-án.

FEKETE MÁRTON, s. k.
kir. tanácsos, főigazgató.

5374

1897.

Pályázati hirdetmény.

Békésvármegye szarvasi járásához tartozó Öcsöd községében a II-od jegyzői, valamint az iktató irnoki állások lemondás folytán üresedésbe jöttek, s esetleg megüresedik a III-ad jegyzői állás is.

A II-od jegyzői javadalmazás természetbeni lakásból s 8 ³²¹/₁₆₀₀ hold föld haszonélvezete mellett évi 400 frt készpénzfizetésből s 9 ¹²⁰/₁₆₀₀ hold föld elvont haszonélvezete fejében évi 172 frt 63 kr. készpénz kártalanításból áll.

A III-ad jegyző fizetése évi 500 frt készpénz, mely fizetés azonban a községi képviselő testület által a vármegye

törvényhatósági bizottságának utólagos jóváhagyása reményében évi 100 frttal fölemeltetett.

Az iktató irnok fizetése évi 300 frt mely javadalmazás szintén a törvényhatóság utólagos jóváhagyásának reményében, évi 100 frttal fölemeltetett.

Fölhívom azokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy kellően fölszerelt kérvényeiket hozzám folyó évi október hó 24-ig beadják.

Később érkező folyamodványokat nem veszek figyelembe.

A választás folyó évi október hó 25-én d. u. 3 órakor fog Öcsöd község házájánál megejteni.

Szarvas, 1897. szeptember 3-án.

Kreçsmàrik,
főszolgabíró.

SZIKES ANTAL könyvnyomdája

S Z A R V A S O N

ELVALLAL MINDEN A K Ö N Y V N Y O M D A S Z A T K Ö R É B E V Á G Ó M U N K Á K A T, U G Y M I N T
DISZES SZÁMLÁK, JEGYZÉKEK ÉS TUDÓSÍTÓ LEVELEK.

ELJEGYZÉSI ÉS ESKETÉSI KÁRTYÁK, IZLÉSES MEGHÍVÓK ÉS TÁNCZFRNDEK SZINES NYOMÁS VAGY ARANYOZÁSSAL

ÉTLPOK, VÁROSI KÖZSÉGIHIVATALOS NYOMTATVANYOK

JEGYZÉKEK CZIM- ASZTALI- és NÉVJEGYEK GYÁSZLAPOK KIMUTATÁSOK IDŐSZAKI IRATOK stb

A „Szarvasi Lapok” kiadóhivatala, minden hazai hírlapra és regényre előfizetést elfogad.